

U.2014.138H***Juridisk responsum indhentet af den ene part i en civil sag kunne indgå i sagen til brug for den juridiske argumentation, men ikke som bevis.***

Retspleje 14.5 og 14.7.

Teleselskabet T opsigde i 2011 samarbejdet med virksomheden B om salg af T's produkter, hvorefter B anlagde sag mod T med påstand om godtgørelse efter handelsagentlovens § 25. I stævningen henviste B til et juridisk responsum om B's distributionsaftale med T. T protesterede mod fremlæggelsen af dette responsum, der var ensidigt indhentet af B, og som var udarbejdet af en professor og indeholdt en juridisk bedømmelse af sagen og herunder af, om aftalen var omfattet af handelsagentloven. Højesteret udtalte, at et juridisk responsum ikke angår bevisførelsen og ikke kan fremlægges som bevis. Derimod kan et ensidigt indhentet juridisk responsum om dansk ret indgå i en sag på samme måde som partsindlæg og juridisk litteratur. Det af B fremlagte responsum kunne således indgå i sagen til brug for den juridiske argumentation.(1)

H.K. 11. oktober 2013 i sag 159/2013

Telia Danmark Filial af Telia Nättjänster Norden AB Sverige (adv. Kim B. Ulrich, Hørsholm)
mod
Telekæden A/S (adv. Hans Sønderby Christensen, Randers).

Københavns Byrets kendelse 19. december 2012, BS 7C-998/2012.

Advokat Ulrich har på vegne af Telia Danmark nedlagt påstand om, at det af Telekæden A/S som bilag 8 fremlagte juridiske responsum udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff den 30. juni 2011 udgår af sagen.

Advokat Hans Sønderby Christensen har på vegne af Telekæden A/S nedlagt påstand om, at bilaget tillades fremlagt.

Telia Danmark har til støtte for påstanden anført, at det følger af Højesterets kendelse gengivet i UfR 2011.479 H, at juridiske responsa ikke bør tillades fremlagt mod modpartens protest, og Telia Danmark kan ikke anerkende grundlaget for responsummet eller dets beskrivelse af parternes samarbejde.

Telekæden A/S har til støtte for påstanden om, at bilaget tillades fremlagt, henvist til højesteretspraksis på området vedrørende fremlæggelse af sagkyndige erklæringer indhentet før sagsanlæg og har anført, at professor, dr.jur. Erik Werlauff har været forelagt sagen objektivt, at responsummet har været forelagt Telia Danmark inden sagens anlæg, og at Telia Danmark ikke har bestridt beskrivelsen heri af parternes samarbejde.

Der afsagdes sålydende

Kendelse:

Responsummet af 30. juni 2011 er udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff efter tvistens opståen, men før sagens anlæg, og udtaler sig om, hvorvidt parternes aftale må antages at være omfattet af handelsagentloven. Grundlaget for den juridiske bedømmelse er en sagsfremstilling udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff på grundlag af parternes aftale (responsummet s. 1-11) suppleret med en række faktiske oplysninger vedrørende sagen afgivet af Telekæden A/S' advokat (gengivet i responsummet s. 11-15).

Idet det således ikke kan udelukkes, at udtalelsens indhold er påvirket af den måde, sagen er forelagt på, jf. Højesterets kendelse gengivet i U 1998.276 H, og under hensyn til den af sagsøgte fremhævede højesteretspraksis, finder retten, at responsummet i denne sag ikke bør tillades fremlagt.

Østre Landsrets kendelse 6. februar 2013 (5. afd.), B-107-13

(Mogens Kroman, Ole Græsbøll Olesen, Mette Frimodt Hansen (kst.)).

Efter votering afsagdes

kendelse:

Det juridiske responsum, sagens bilag 8, er udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff den 30. juni 2011, og sagen er anlagt ved stævning dateret den 27. februar 2012. Da responsummet således er indhentet før sagens anlæg, tillades det, uanset at det er ensidigt indhentet, fremlagt, hvorfor

bestemmes:

Det juridiske responsum, sagens bilag 8, udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff den 30. juni 2011 tillades fremlagt.

Højesterets kendelse.

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Københavns Byret den 19. december 2012 og af Østre Landsrets 5. afdeling den 6. februar 2013.

I påkendelsen har deltaget syv dommere: Børge Dahl, Poul Søgaard, Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Jens Peter Christensen, Lars Hjortnæs og Oliver Talevski.

139***Påstande***

Kærende, Telia Danmark Filial af Telia Nättjänster Norden AB Sverige, har nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens kendelse, hvorefter det ikke tillades indkærede, Telekæden A/S, at fremlægge responsum af 30. juni 2011 udarbejdet af professor, dr.jur. Erik Werlauff.

Telekæden A/S har principalt nedlagt påstand om stadfæstelse af landsrettens kendelse, hvorefter det pågældende responsum tillades fremlagt, subsidiært at det tillades fremlagt bortset fra konklusionen.

Supplerende sagsfremstilling

Telia Danmark opsigde den 9. maj 2011 et samarbejde med Telekæden A/S vedrørende salg af Telia-produkter. Telekæden anlagde sag mod Telia Danmark ved stævning af 27. februar 2012 med påstand om, at Telia Danmark bl.a. skulle betale 40 mio. kr. i godtgørelse efter handelsagentlovens § 25. I stævningen er bl.a. henvist til Responsum om Telekædens distributionsaftale med Telia af professor, dr.jur. Erik Werlauff. Responsummet indeholder en sagsfremstilling, en juridisk bedømmelse af sagen, herunder om aftalen er omfattet af handelsagentloven, og en samlet konklusion.

Anbringender

Telia Danmark Filial af Telia Nättjänster Norden AB Sverige har anført, at det følger af Højesterets praksis, at en part ikke kan fremlægge et juridisk responsum indhentet inden sagsanlæg, hvis modparten protesterer.

Et juridisk responsum er ikke et bevis. Det er heller ikke jus. Responsummet kan således ikke sidestilles med lovstof, domme og juridisk litteratur, der normalt indgår i parternes materialesamling. Et juridisk responsum er et selvstændigt begreb, der er beslægtet med et partsindlæg. Dette indebærer, at en part i eget navn i egne processkrifter kan fremføre de synspunkter, der er anført i re-

sponsummet, men ikke at en part ved at fremlægge responsummet skal kunne forstærke sin sag med synspunkter, som parten har betalt en juridisk specialist til at fremføre.

Telekæden A/S har anført, at det omhandlede responsum er indhentet inden sagens anlæg med henblik på stillingtagen til, om sagen burde anlægges. Der gælder ikke et generelt forbud mod fremlæggelse af juridiske responsa, selv om et responsum ikke er et »bevis« i traditionel forstand. Retten skal kende og anvende gældende ret uafhængig af parternes udlægning heraf.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om et ensidigt indhentet responsum vedrørende dansk ret kan fremlægges som bevis i sagen eller indgå i sagen til brug for den juridiske argumentation.

Et juridisk responsum om dansk ret angår ikke bevisførelsen, og et sådant responsum kan derfor ikke fremlægges som bevis i sagen.

Der er ikke regler i retsplejeloven, som særligt regulerer, om et ensidigt indhentet juridisk responsum om dansk ret kan indgå i en sag til brug for den juridiske argumentation. Retten skal bygge sin afgørelse på anvendelse af gældende dansk ret. Parterne vil i almindelighed behandle sagens juridiske problemer i deres processkrifter og i deres procedure, og det er ikke usædvanligt, at parterne til brug for deres procedure har udarbejdet en materialesamling, der indeholder de relevante retsregler, juridisk litteratur mv.

På denne baggrund finder Højesteret, at et ensidigt indhentet juridisk responsum om dansk ret kan indgå i en sag på samme måde som partsindlæg og juridisk litteratur.

Professor, dr.jur. Erik Werlauffs responsum af 30. juni 2011 kan således indgå i sagen til brug for den juridiske argumentation, men ikke som bevis.

Afgørelse om sagsomkostninger ved dette kæremål for landsret og Højesteret træffes i forbindelse med hovedsagens fortsatte behandling ved byretten.

Thi bestemmes:

Professor, dr.jur. Erik Werlauffs responsum af 30. juni 2011 kan indgå i sagen til brug for den juridiske argumentation, men ikke som bevis.

1 U 1996.1293/1 H og U 1998.276 H.